

УДК 334.012.035

Р.М. Шевчук, магістр, Н.М. Шведа, канд. економ. наук

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

R.M. Shevchuk, N.M. Shveda, Ph.D

STATE SUPPORT FOR SMALL BUSINESS DEVELOPMENT IN UKRAINE

Для кожної країни підприємництво загалом, і малий бізнес зокрема, відіграє дуже важливу економічну роль. Ця роль направлена на збільшення матеріального і духовного потенціалів країни та, водночас, сприяє єднанню нації та збереженню національної гордості.

В залежності від ситуацій та поставлених урядом цілей держава, як суб'єкт підприємницького процесу, може виконувати різні ролі. Наприклад, вона може гальмувати розвиток підприємств, може бути стороннім спостерігачем або стимулювати розвиток підприємств. Найкращим випадком є ситуація, коли держава робить все для стимулювання розвитку підприємств. В цьому випадку держава виступає рушійною силою, що активно займається пошуком заходів для залучення нових економічних «агентів» у підприємницьку діяльність.

В ролі прискорювача підприємницького процесу держава може виконувати такі основні завдання:

- 1) професійна підготовка та виховання кадрів підприємницької діяльності (зокрема через мережу закладів вищої та професійної освіти);
- 2) фінансова підтримка підприємств, які працюють, або тільки розпочинають свою діяльність (пропонування пільгового кредитування чи зниження ставок податків);
- 3) створення необхідної підприємницької інфраструктури.

Держава може підтримувати малий бізнес по-різному, і в залежності характеру впливу ця підтримка може бути прямої чи непрямой дії. Сама ж підтримка може бути організаційно-структурною, майновою або податково-фінансовою. Відповідно до зазначеної класифікації підтримка держави матиме такий вигляд (табл. 1).

Таблиця 1 – Підтримка малого бізнесу державою

Прямой дії	Непрямой дії
1	2
Структурно - організаційна підтримка	
1) Спрощення реєстрації малих підприємств 2) Упорядкування системи контролю і перевірок малих підприємств, а також захист прав підприємців від корупції зі сторони чиновників 3) Вилучення мінімальної плати за ліцензування діяльності і сертифікацію продукції 4) Забезпечення соціальної безпеки (боротьба з кримінальним рекетом)	1) Стимулювання зв'язків між великими і малими фірмами на засадах франчайзингу, субпідряду та лізингу (нормативно-правове забезпечення, державне замовлення для великих фірм з обов'язковим залученням малих тощо) 2) Розгортання консалтингу (податкового, економічного, юридичного тощо) і аудиту 3) Навчання і перепідготовка кадрів 4) Організація роботи із зарубіжними донорськими структурами

Продовження табл. 1

1	2
Майнова підтримка	
1) Науково-технічна підтримка 2) Встановлення пільгових умов надання в оренду приміщень і обладнання, що перебуває у державній власності, а також формування державних лізингових компаній	1) Забезпечення гарантій по кредитах за рахунок державного майна 2) Надання пільг лізинговим компаніям, які працюють з малими підприємствами
Податково-фінансова підтримка	
1) Задіяння спрощеного порядку подання фінансової звітності і ведення бухгалтерського обліку 2) Забезпечення державним замовленням 3) Застосування пільгових митних тарифів та інші форми митної підтримки 4) Дозвіл на використання прискореної амортизації 5) Уведення спеціального (пільгового) режиму оподаткування	1) Стимулювання банків і страхових компаній до кредитування і страхування малих підприємств 2) Надання додаткових субвенцій і дотацій регіонам і муніципальним утворенням в якості заохочення за високий рівень розвитку малого підприємництва

Деякі із цих видів підтримки вже знайшли своє відображення у основних напрямках державної політики у сфері розвитку малого підприємництва в Україні:

- удосконалення та спрощення порядку ведення податкового обліку;
- запровадження спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності для суб'єктів малого підприємництва;
- залучення суб'єктів малого підприємництва до виконання науково-технічних і соціально-економічних програм, здійснення постачання продукції (робіт, послуг) для державних та регіональних потреб;
- забезпечення фінансової державної підтримки малих підприємств шляхом запровадження державних програм кредитування, надання гарантій для отримання кредитів, часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами;
- сприяння розвитку інфраструктури підтримки малого підприємництва;
- гарантування прав суб'єктів малого підприємництва під час здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;
- сприяння спрощенню дозвільних процедур та процедур здійснення державного нагляду (контролю), отримання документів дозвільного характеру для суб'єктів малого підприємництва та скороченню строку проведення таких процедур;
- організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого підприємництва;
- упровадження механізмів сприяння та стимулювання до використання у виробництві суб'єктами малого підприємництва новітніх технологій, а також технологій, що забезпечують підвищення якості товарів (робіт, послуг);
- запровадження консультування та юридичного супроводження бізнесу державними органами та органами місцевого самоврядування.

Отже, державна підтримка малого бізнесу в Україні є вкрай необхідною та може покращити становище підприємств в складних сучасних умовах.